

Kandidatnummer: 10047

Utvikling av et nytt måleinstrument for romantisk og seksuell søking; skalareduksjon, faktorstruktur, reliabilitet og validitet

Bacheloroppgave i Psykologi

Veileder: Marius Stavang

Medveileder: Mons Bendixen, Leif-Edward Ottesen Kennair

Mai 2023

Kandidatnummer: 10047

Utvikling av et nytt måleinstrument for romantisk og seksuell søking; skalareduksjon, faktorstruktur, reliabilitet og validitet

Bacheloroppgave i Psykologi

Veileder: Marius Stavang

Medveileder: Mons Bendixen, Leif-Edward Ottesen Kennair

Mai 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap

Institutt for psykologi

Kunnskap for en bedre verden

Forord

I denne bacheloroppgaven har jeg og bachelorgruppa i samspill med veiledere forsøkt å utvikle måleinstrumenter for romantisk og seksuell søking, aksept og avvisning, som del av et større prosjekt som Marius Stavang, Mons Bendixen og Leif-Edward Ottesen Kennair holder på med. Datasettet baserer seg på spørreskjemaet som fjorårets bachelorstudenter bidro til å lage gjennom ACT- nominasjon, hvor de kom frem til ulike handlinger knyttet til romantisk og seksuell søking, aksept og avvisning. Jeg jobber selv på en bar/nattklubb og har derfor observert mye søking, aksept og avvisning mellom mennesker med ulik grad av suksess. Da vi fikk valget mellom å skrive om enten søking, aksept eller avvisning, var det lett å velge søking siden det et spennende og svært relevant tema å se nærmere på for å forstå hva mennesker gjør og hvor ofte de gjør ulike handlinger for å finne partnere.

Veilederne i år har hjulpet med å rydde opp i datasettet og gitt gode råd for hvordan vi skal gjennomføre datareduksjon i form av faktoranalyser. Selve faktoranalysen har jeg gjort på egenhånd, og faktorløsningen er min egen. Jeg vil gjerne takke Marius Stavang for hans innsats og dedikasjon til å hjelpe studentene ved å presentere teori på en forståelig måte, og ved å foreslå ulike artikler som kan hjelpe oss underveis. Han har vært svært forståelsesfull for våre bekymringer og klager, og hjulpet oss over diverse kneiker. I tillegg til teori som har blitt funnet av veiledere, har jeg har også funnet mye teori på egenhånd, samt fått tips av medstudenter. Medstudentene på bachelorgruppa fortjener også en stor takk, siden det har vært mye åpenhet og lite hemmelighold når det kommer til artikler og gode forklaringer og oppmuntrende ord dersom noen har sittet fast.

Abstrakt

Forskning viser at man har et medfødt behov for tilknytning med andre mennesker, og at romantiske og seksuelle relasjoner er med på å fylle slike behov gjennom tilgang på nærhet, trygghet, støtte og beskyttelse. Mennesker bruker mer tid nå enn i forhistorisk tid på å finne partner, siden det er mer fritt nå i motsetning til før hvor man ble tildelt partner gjennom arrangert ekteskap. Formålet med denne studien har vært å utvikle et nytt måleinstrument for romantisk og seksuell søking, ved å undersøke hvordan og hvor hyppig mennesker søker romantiske og seksuelle relasjoner. Gjennom en ACT-nominasjon fant fjorårets bachelorstudenter en rekke handlinger, som ble spørsmål i en spørreundersøkelse blant studenter på NTNU. Tidligere teori gjorde at flørting, datingappbruk, langtidssøking og korttidssøking var forventede tema som ville komme frem i det nye måleinstrumentet. Gjennom en faktoranalyse på disse handlingene finner vi fire faktorer som sammen viser høy reliabilitet, som er “Langtidssøking”, “Korttidssøking”, “Sosial søking” og “Flørting”. Valideringen ble gjort med de vitenskapelig verifiserte måleinstrumentene for sosioseksualitet og ekstroversjon, og resultatene viser at det er signifikante korrelasjoner mellom faktorene og de validerende målene. Disse korrelasjonene er lave til moderate, som kan komme av en rekke problemer med utvalg, spørsmålsformulering og svaralternativer, samt tidsrommet spørreundersøkelsen ble besvart. Måleinstrumentet har enkelte forbedringsområder, som viser at det ikke er helt i mål enda. Videre forskning burde ha større utvalg, bedre utformede spørsmål med passende svaralternativer, og det må ha mer fokus på datingappbruk og supplere ACT-nominasjon med kvalitative intervjuer.

Menneskets behov for tilknytning

Mennesker har et medfødt behov for å ha nære og stabile relasjoner med andre, alt fra familiære og vennskapelige til romantiske og seksuelle relasjoner. De ulike tilknytningsstilene man former fra tilknytning med omsorgspersoner i barndommen påvirker hvordan man knytter seg til personer i romantiske relasjoner senere i livet, og påvirker en persons evne til å knytte seg til andre mennesker senere i livet (Simpson, 1990). Baumeister og Leary (1995) forklarer at mennesker i ulik grad har en indre drift for å forme og opprettholde en viss mengde mellommenneskelige relasjoner som er varige, positive og betydningsfulle. Det kan derfor tenkes at tilknytningsbehovet påvirker hvor aktivt man søker partnere for å fylle det medfødte behovet for nærhet og tilhørighet, siden tilknytningsstil påvirker søkeatferder og strategier for å finne både kortvarige og langvarige relasjoner. Tilknytningsbehovet knyttes gjerne opp mot ønsket for langvarige romantiske relasjoner, men behovet kan også fylles av kortere seksuelle relasjoner.

For å tilfredsstille dette tilknytningsbehovet, er en av mulighetene å aktivt søke etter potensielle seksuelle og romantiske partnere. I denne besvarelsen vil søking defineres som de ulike atferdene og strategier som brukes for å forme både kortvarige og langvarige relasjoner med andre mennesker. Buss og Schmitt (1993) forklarer at langvarige, monogame relasjoner ikke er normen for mennesker, som tyder på at mange deltar i kortvarige relasjoner (f.eks. dating eller en-gangs seksuelle relasjoner) i tillegg til eller i stedet for giftemål og andre langvarige relasjoner. Begge kjønn deltar i både kortvarige og langvarige relasjoner for å fylle behov for nærhet og nytelse, men menn har evolusjonært sett hatt flere reproduktive fordeler med kortvarige relasjoner siden de kan inseminere flere fertile kvinner på kort tid (Buss & Schmitt, 1993). Menn har altså en evolusjonært utviklet preferanse for kortvarige relasjoner i motsetning til kvinner, på grunn av mengde investering som kreves av reproduksjon. Evolusjonært sett har nære og langvarige relasjoner økt sjansen for å leve lenger og gitt

mulighet for reproduksjon, samt øke sjansen for at avkom overlever og viderefører gener (Gilovich, Keltner, Chen, & Nisbett, 2019, s. 314-322). Dette er fordi nære relasjoner skaper et støttesystem, som bringer trygghet, hjelp og beskyttelse. Forskning viser også at intime romantiske relasjoner kan føre til bedre helse og styrket immunforsvar, i motsetning til single og ugifte personer som har høyere dødsrate, selvmordsrate og økt kriminalitetsnivå (Gilovich et al., 2019, s.314).

Det er flere grunner til at flere ønsker å være i langvarige og kortvarige relasjoner med andre mennesker, og for å oppnå dette er det nyttig å aktivt søke slike relasjoner. Forskning viser at mange tenåringer og unge voksne rapporterer å være ufrivillig single, og at omtrent halvparten av de single oppgir å ha vansker med å tiltrekke seg romantiske partnere (Apostolou, Papadopoulou og Georgiadou, 2019). Dette kan tyde på at man utfører ulike søkeatferder i håp om å finne partner, men av ulike årsaker ikke får det til. Apostolou sin studie fra 2021 viser at blant annet evnen til å flørte og tolke signaler om interesse, samt høyere innsats i partnersøking, øker sjansen for å være i et intimt forhold. Mangel på flørte-evner i søkeprosessen kan gjøre at man faller utenfor i partnermarkedet, og ender opp som ufrivillig singel. Folk som er flinkere til å flørte og legger mer innsats i å finne partner vil ha en reduksjon i hvor lenge de er single, som kan tyde på at innsats og hyppighet er sentralt i søkeprosessen kan gjøre at man finner både kortvarige og langvarige relasjoner.

Mangel på måleinstrument for partnersøking

Tidligere forskning har undersøkt hvorfor mennesker vil ha partnere og hvorfor noen ikke får det, men det har ikke vært tilstrekkelig med forskning på hvordan man søker og hyppigheten av søkeatferdene. Måleinstrumenter som "Sexual Desire Inventory" (SDI) og "Mating Effort Questionnaire" (MEQ) har blitt utviklet for å forstå og måle seksuelle lyster og innsats i søkeprosessen. SDI består av 14 spørsmål som tar for seg menneskets seksuelle driv,

motivasjon og interesse, både alene og med partner (Spector, Carey & Steinberg, 1996). SDI måler en sentral del av partnersøking, og kan gi innsikt i en persons seksuelle preferanser og behov. Seksuell lyst deles inn i to dimensjoner, som er dyadisk (seksuelle lyster knyttet til en partner) og ensom (uten partner). Albert, Richardson, Arnocky, Senville og Hodges-Simeon (2021) utviklet MEQ for å måle “mating effort”, ved å se på innsatsen mennesker legger i å finne partnere. I tråd med Apostolou sin teori om flørting, kommer Albert og kolleger frem til at mangel på innsats kan lede til at man forblir singel, og at en persons innsats på partnermarkedet styres av deres engstelse av å være ufrivillig singel. Dette kan tyde på at økt innsats i form av å utføre søkeatferder oftere kan være med på å øke sjansen for å finne partner.

Selv om det er stor interesse i strategier for å finne partner (Eng.: mating strategies), mangler det et måleinstrument som kan måle hvordan og hvor mye mennesker utfører ulike søkeatferder for å finne romantiske og seksuelle relasjoner. Albert og kolleger understreker viktigheten av å skape gode måleinstrumenter for å måle brede og nyanserte fenomener. Selv om SDI og MEQ gir innsikt i rollen til seksuell lyst og innsats, fokuserer de ikke spesifikt på hvor ofte en person søker etter partner eller de ulike handlingene som utføres i søkeprosessen. Derfor kan et nytt måleinstrument som spesifikt måler hvor mye man utfører ulike søkeatferder være verdifullt for å forstå partnersøking som fenomen. For å studere romantisk og seksuell søking som fenomen, er det viktig å kunne måle de ulike aspektene ved søkeprosessen single går gjennom for å skaffe seg partner. Denne bacheloroppgaven er en del av et større prosjekt som ønsker å se nærmere på dette, ved å lage et nytt måleinstrument som tilstrekkelig kan måle hvordan mennesker søker, og hyppigheten av disse søkeatferdene. Spørreskjemaet for å samle inn data i denne studien baserer seg på handlinger generert gjennom ACT-nominasjon, som er en metode for å finne ulike handlinger som utføres i partnersøking. Denne metoden har blitt brukt i tidligere evolusjonær forskning, siden den

egner seg godt for å identifisere ulik atferd som manifesteres ut fra en persons tilpasninger, kognitive prosesser og partnerstrategier (Buss, 2021). ACT-nominasjon er fordelaktig for psykologisk forskning som denne studien, siden man kan generere handlinger som ikke nødvendigvis er å finne i tidligere teori og legger til rette for en bredere forståelse av fenomener som partnersøking (Buss, 2021). Ønsket er å bruke disse handlingene til å utvikle en skala som kan brukes for å måle opplevelsen av romantisk og seksuell søking fra singles perspektiv, for å få et overblikk over deres atferd og erfaringer, og hvor ofte de utfører disse handlingene. Dette skal gjøres gjennom skalareduksjon, reliabilitetstesting, og deretter validitetstestes opp mot eksisterende mål, som i tidligere forskning har vist relevante korrelasjoner med ulike aspekter ved romantiske og seksuelle relasjoner.

Sosioseksualitet

Et av måleinstrumentene vi bruker for å validere vårt nye måleinstrument for romantisk og seksuell søking, er målet for sosioseksualitet som kalles "Sociosexual Orientation Inventory" (SOI). Begrepet sosioseksualitet eller sosioseksuell orientering omhandler ønsket og viljen mennesker har til å engasjere seg i uforpliktende seksuelle relasjoner. Simpson og Gangestad (1991) fant betydelige individuelle forskjeller på flere av de sosioseksuelle trekkene. De skilte i hovedsak mellom restriktiv og urestriktiv sosioseksuell orientering. Personer med restriktiv sosioseksualitet har vanligvis færre seksuelle forhold, siden de foretrekker nærhet og forpliktelse før de er komfortable med å ha sex, og de har sjelden eller aldri hatt en-gangs seksualpartnere (f.eks. one night stands). På den andre siden vil personer med urestriktiv sosioseksualitet være mer komfortable med seksuell aktivitet uten tilknytning, og har oftere flere ulike seksualpartnere som de har hatt sex med kun én gang. Menn viser generelt en høyere grad av urestriktive holdninger og atferder enn kvinner, men det er større variasjoner innenfor hvert kjønn enn mellom kjønnene (Simpson og Gangestad, 1991).

Penke og Asendorpf (2008) undersøkte SOI videre og mente at det ikke kan betraktes som ett bredt og enhetlig konsept, fordi flere av aspektene innenfor sosioseksualitet er uavhengige av hverandre. De gjennomførte flere faktoranalyser og fant ut at SOI ikke er en en-dimensjonal størrelse, men at SOI besto av de tre komponentene atferd, holdninger og lyst. De tre faktorene Penke og Asendorpf kommer frem til viser god validitet og indre konsistens, og hver av subfaktorene forklarer mer av sosioseksualitet enn om man kun så på SOI som helhet. De påpeker at dette er viktig for videre forskning, siden det gjør det mulig å undersøke de psykologiske prosessene bak holdninger, atferd og lyst uten at de overlapper hverandre. Atferdskomponenten viser mengden kortvarige seksuelle relasjoner, og viser sterke sammenhenger med en persons tidligere romantiske og seksuelle relasjoner. Studien viser at de som har hatt mange kortvarige relasjoner tidligere, oftere har ustabile og flere seksualpartnere i fremtiden. Holdninger viser ingen betydning for å predikere fremtidig seksuell atferd eller utfall av relasjoner, men viser seg å være relevant siden man som regel ender opp i relasjoner med folk som har lignende holdninger. Av de tre subfaktorene til SOI, viser lyst-faktoren størst forskjell mellom menn og kvinner, som de mener kan være en av grunnene til forskjell i seksuell atferd mellom kjønnene. Studien viser også at romantiske relasjoner påvirker seksuell lyst, siden lysten blir begrenset i lukkede forhold og øker igjen etter brudd. Det viser seg at kvinner blir mest påvirket av dette, mens menn kan være mer flørtende både i og utenfor forhold. Basert på teorien om sosioseksualitet, forventer vi at det vil kunne komme frem faktorer som langtids- og korttidsorientert søking i vår faktoranalyse, siden de med urestriktiv og restriktiv sosioseksualitet viser ulike ønsker og lyster om romantikk og sex gjennom deres handlingsmønster. Det kan dermed tenkes at de med urestriktiv sosioseksualitet vil være mer åpne til å søke kortvarige seksuelle relasjoner, og søker mer hyppig siden de rapporterer å ha flere partnere enn de med restriktiv sosioseksualitet.

Partnervalg gjennom menneskets historie

For å undersøke nåtidens partnersøking blant mennesker, er det interessant å se på hvordan man har funnet partnere tidligere i menneskets evolusjon. Studier av partnersøking gjennom historien og i dagens samfunn har gitt innsikt i hvordan mennesker har funnet partnere, og hva som påvirker partnervalg. I både pre- og post-industrielle samfunn fant som regel partnervalg sted gjennom arrangerte ekteskap styrt av foreldre, slik at de kunne skape allianser og gi familien økt status og tilgang på ressurser (Walker, Hill, Flinn og Ellsworth, 2011, sitert i Apostolou, 2015). Opp mot 70% av de langvarige forholdene kom gjennom arrangerte ekteskap, og kun 5% ble initiert av barna selv. Mangel på evolusjonært press og individuelle valg for å finne partner har ført til at mennesker i utgangspunktet har lite tilpasning i mekanismene for å tiltrekke og beholde partnere over tid (Apostolou, 2015). Regulering av partnervalg kan forklare hvordan evolusjon har formet enkelte menneskers nåværende utfordringer og dysfunksjoner med romantiske og seksuelle relasjoner, siden ikke alle har utviklet passende egenskaper som gjør at de klarer å etablere og opprettholde intime forhold (Apostolou, 2015).

Partnervalg i vestlige samfunn har i nyere tid blitt individualisert og fritt, som gjør at individers søkeprosess for å finne partner er mer relevant og sentralt å studere. Forskning viser at preferanser for langvarige og kortvarige relasjoner ikke er statiske, men heller varierer ut fra situasjonen de er i (Thomas & Stewart-Williams, 2018). Denne forskningen forteller oss mer om variasjon innad i kjønnetes preferanser og atferd i partnersøking, og sier i sammenheng med Apostolous teorier noe om ulikhetene som kommer frem i ønsker og preferanser i nåtidens partnermarked. Man søker ulike relasjoner i ulike perioder, man har ulike strategier og evner, og man søker ulike egenskaper hos potensielle partnere. Dette kan gjøre at det ikke nødvendigvis er et klart skille mellom handlinger forbundet med søking for kortvarige og langvarige forhold, siden man oftere har en blandet fremgangsmåte og

bestemmer seg underveis for hva slags relasjon man ønsker å ha. Dette understreker relevansen for å undersøke den komplekse partnersøkingen i dagens samfunn, og dynamikken mellom langtids-og korttidssøkende atferder.

Nåtidens partnermarked

Hobbs, Owen, og Gerber (2017) forklarer at fokus på likhet mellom kjønnene og økt tilgang til bedre prevensjonsmidler, har vært med å legge til rette for at partnervalg ikke kun handler om reproduksjon. Partnervalg er derfor ikke kun reservert for de som ønsker langvarige romantiske partnere og barn, men også for kortvarige relasjoner uten forpliktelse. Datingappene skaper en enkel og funksjonell plattform for å finne single i nærheten, og legger til rette for at man finner likesinnede single på tvers av sosiale grupper og geografiske områder. Det estimeres at om lag 75 millioner mennesker bruker Tinder årlig, hvorav 10 millioner bruker appen daglig pr. 10. mars 2023 (Smith, 2023). I Norge viser det seg at en halv million bruker Tinder pr. 17. juli 2015, men disse tallene kan ha endret seg siden da (Kristiansen, 2015). Tinder er tilgjengelig i 190 ulike land, som til sammen står for 1,4 milliarder swipes daglig. Av brukerne på appen bruker 80% Tinder for å finne langvarige forhold (Smith, 2023). Datingapper har i en viss grad tatt over for tradisjonelle matchmakere, som familie, venner, dating-kolonner i aviser og dating-byråer (Hobbs, Owen, og Gerber, 2017). De har også skapt en arena for å møte single, hvor man tidligere ville oppsøkt fysiske steder og situasjoner hvor man møter andre single, som på jobb, skoler, barer og klubber. Tidligere studier viser at Tinder i hovedsak blir brukt for kjærlighet, tilfeldig sex, kommunikasjon med andre, bekreftelse, spenning og fordi det er trendy (Sumter, Vandenbosch & Ligtenberg, 2016). Studien viste at kjærlighet er en sterkere motivasjon enn tilfeldig sex, og at menn oftere enn kvinner rapporterte tilfeldig sex som motivasjon for å bruke Tinder. Menn rapporterte også oftere kommunikasjon og spenning som motivasjon enn kvinner. Enkelte har vært bekymret for at datingappenes tilgjengelighet kan føre til en negativ

endring i tradisjonelle romantiske idealer som monogami, forpliktelse og romantisk kjærlighet (Hobbs, Owen, og Gerber, 2017).

Skaperne av Tinder ønsket å gjøre dating mindre stressende, og ville skape en mer flytende dating-opplevelse som krevde mindre emosjonell investering (Stampler, 2014, sitert i Hobbs, Owen, og Gerber, 2017). Dette gjør at Tinder kan føles mer som et spill enn en datingapp, siden man blir redusert til et kort i en bunke som man sveiper høyre eller venstre ut fra om man liker det man ser eller ikke. Gevinsten man kan oppnå i dette spillet, er potensiell oppmerksomhet, kjærlighet eller sex. Bauman (2003, sitert i Hobbs, Owen, og Gerber, 2017) sin teori om "flytende kjærlighet" (Eng.: Liquid love) antyder at datingapper bidrar til mer usikkerhet og manglende forpliktelse, hvor brukerne kan date vel vitende om at de kan komme tilbake til markedet for en ny runde når som helst. Resultatene fra studien til Hobbs, Owen, og Gerber viser imidlertid at brukere av datingapper fortsatt ønsker romantisk kjærlighet, monogami og forpliktelse i varige forhold, og at datingapper blir brukt som et middel for å nå disse målene. Tinder og andre datingapper brukes åpenbart mye i nåtidens partnermarked, og vil derfor være en sentral del av romantisk og seksuell søking. Datingappene gjør det mindre skummelt for enkelte å snakke med nye mennesker, og gjør det mulig å møte ulike mennesker fra andre bakgrunner og geografiske områder for å finne best mulig match. Selv om mennesker bruker datingapper til ulike formål, tyder teorien på at datingappbruk vil kunne komme frem i faktoranalysen som en egen faktor siden handlinger på datingapper skiller seg fra søkehandling i "den virkelige verden".

Ekstroversjon

Ekstroversjon viser seg å være et personlighetstrekk som har vært nyttig for partnersøking, siden ekstroverte viser mer liberale holdninger til ulike seksuelle relasjoner i samspill med at de oppsøker flere sosiale situasjoner enn introverte (Whyte, Brooks, Chan & Torgler, 2019). De som skårer høyere på ekstroversjon har ofte flere venner, vil være mer

sosiale og generelt søke ut og være komfortable i sosiale situasjoner (Apostolou & Tsangari, 2022). Siden ekstroverte oppsøker sosiale situasjoner oftere enn introverte, antok de derfor at ekstroverte har det lettere med å finne romantiske og seksuelle partnere, noe resultatene fra studien viste var riktig. Ekstrovertsjon viser seg å være en signifikant prediktor for frekvensen av seksuelle aktiviteter (Whyte, Brooks, Chan & Torgler, 2019), som kan komme av at man øker sjansen for å finne partnere når man jevnlig eksponeres for flere folk. Evolusjonært sett har enkelte personlighetstrekk lagt til rette for økt seksuell tilgjengelighet og reproduksjon. De forklarer videre at menn som har en spesifikk kombinasjon av trekkene ekstrovertsjon og omgjengelighet, ekstrovertsjon og planmessighet, og planmessighet og omgjengelighet, vil ha bedre muligheter og fordeler i forhold til andre menn på partnermarkedet når det kommer til mengde sex. Ut fra dette kan vi forvente at ekstroverte oftere utfører ulike søkeatferder, siden man sjeldent oppnår suksess når man ikke søker og ikke oppsøke situasjoner hvor man utfører søkehandlinger.

Forventninger til måleinstrumentet

Målet for denne oppgaven er å lage et nytt måleinstrument som kan måle hvor ofte og hvordan mennesker søker kortvarige og langvarige partnere. Basert på teori kan vi skissere hvordan en potensiell faktorløsning og måleinstrument for romantisk og seksuell søking vil se ut. Tinder blir i hovedsak brukt for å finne kjærlighet, tilfeldig sex, for å kommunisere, få bekreftelse og oppleve spenning, som det kan være mulig å generalisere til motivasjoner for søking i virkeligheten også. Ut fra teorien om sosioseksualitet kan det være plausibelt at to av faktorene vil høre til atferd knyttet til restriktiv og urestriktiv sosioseksualitet. Disse vil kunne manifesteres gjennom søkestrategier for kortvarige og langvarige romantiske og seksuelle relasjoner. Det kan også forventes en faktor som tar for seg flørte-atferder, i og med at flørting blir brukt som en måte å vise interesse og for å skape tiltrekning. Forskning viser dessuten at flørting og innsats har mye å si for om man finner partner eller ikke, som kan tyde på at

flørting i søkeprosessen er en effektiv og suksessfull måte å skape relasjoner med andre på. I tillegg vil det forventes en faktor som tar for seg datingappbruk, siden dette er mye brukt i søkeprosessen for å forme både kortvarige og langvarige relasjoner i nyere tid. Det forventes altså faktorer som tar for seg korttids- og langtidsorienterte søkeatferder, flørte-atferder og datingappatferder.

I denne oppgaven blir ekstroversjon og sosioseksualitet brukt som mål for å validere faktorløsningen, siden disse allerede viser signifikante sammenhenger med hvor åpen og tilgjengelig man er på partnermarkedet, og hvor ofte man oppsøker situasjoner for å finne både langvarige og kortvarige relasjoner. Dersom måleinstrumentet vi ønsker å utvikle er valid, vil det være sannsynlig å se signifikante korrelasjoner mellom ekstroversjon og alle søkeatferdene. Dersom antakelsene om at det vil være en differensiering mellom korttidssøkende og langtidssøkende atferd, vil SOI i større grad korrelere med korttidssøkende og uforpliktende søkeatferder.

Metode

Prosedyre og design

En gruppe bachelorstudenter ved institutt for psykologi våren 2022 var med på å legge grunnlaget for utviklingen av et nytt måleinstrument for romantisk og seksuell søking, aksept og avvisning. Første steg var såkalt ACT-nominasjon, som ble gjort ved å lage lister med atferder (ACTs) knyttet til hvordan single aktivt søker kortvarige eller langvarige forhold, og hvordan de opplever både romantisk og seksuell aksept og avvisning i søkeprosessen. Disse handlingene ble generert av bachelorstudenter, som ikke hadde omfattende kjennskap til fenomenene annet enn egne opplevelser og oppfatninger. Albert og kolleger (2021) sa i artikkelen at fremtidig forskning burde supplere den teoribaserte fremgangsmåten for å finne faktorer med ACT-nominasjon, slik at man kan måle fenomener i mer detalj. Gjennom ACT-nominasjonen genererte studentene 106 handlinger knyttet til korttidssøking, 104 handlinger

til langtidssøking, 96 ulike handlinger for aksept, og 60 handlinger for avvisning. Disse handlingene ble gjennomgått av årets veiledere og en masterstudent, som slo sammen handlinger som overlappet eller lignet. Gjennom denne prosessen satt de igjen med de mest prototypiske handlingene knyttet til søking, aksept og avvisning. Det viste seg at det var vesentlig kontekstuell overlapp mellom handlingene knyttet til langtidssøking og korttidssøking, og de to søkedimensjonene ble dermed slått sammen for å forme én søkedimensjon med 80 handlinger. Aksept endte med 65 handlinger og avvisning fikk 58. Det ble laget et digitalt spørreskjema basert på spørsmål knyttet til disse handlingene. Deltakerne skulle rapportere på en 5-punkt likertskala, med svaralternativene *aldri*, *sjeldent*, *ukentlig*, *daglig* og *flere ganger om dagen*. Spørreskjemaet ble spredd i forelesninger, gjennom plattformen Blackboard og i gangene/kantinene i byggene tilhørende NTNU. Datasettet ble dermed ryddet opp i av veilederne, og "Number of..."-variablene som viste skjevhet i normalfordelingen ble log-transformert for å redusere innflytelsen av uteliggere. Dette gjør at halen på fordelingen blir dratt inn mot sentrum, og skaper en mer normalfordelt kurve.

Statistiske analysemetoder

De statistiske analysemetodene har blitt gjort med SPSS. Field (2018, s.797) forklarer at et godt utvalg har over 300 respondenter. I dette tilfellet har vi 448 observerte tilfeller, som viser at faktoranalyse kan brukes som analysemetode. Metodene brukt i denne studien er Principal components faktoranalyse (PCA) med ortogonal rotasjon type varimax, Pearsons korrelasjonsanalyse og Cronbach's Alpha reliabilitetstest. Det er mye likt mellom PCA og PAF (Principal Axis Factoring), men PCA har størst fokus på å finne komponenter/faktorer som forklarer mest mulig av variasjonen i datasettet, og er dermed en god analysemetode for større datasett som dette (Field, 2018, s. 780, 788-789). Ortogonal rotasjon er brukt i denne oppgaven siden det ikke antas å være en korrelasjon mellom faktorene. Varimax rotasjon ble brukt siden denne sprer faktorladningene blant faktorene, slik at man ender opp med et mindre

antall variabler som har høye faktorladninger på hver faktor (Field, 2018, s. 793). Dette gjør at klynger med variabler kommer tydeligere frem, og skaper mer tolkbare faktorløsninger.

Enkelte handlinger ble allerede her fjernet på grunn av lav forekomst (under 5%), og det er derfor 70 handlinger før analysene kjøres videre.

Utvalg

Respondentene ble rekruttert gjennom et bekvemmelighetsutvalg, som vil si at de ble valgt ut fordi det var de som var tilgjengelige på NTNU hvor spørreskjemaet ble distribuert. Denne studien har begrenset seg til søkeatferder blant single, og det var 456 single mennesker som deltok i undersøkelsen. Datasettet ble redusert ved å ta bort respondenter som ikke svarte på sentrale demografiske variabler, inkludert fem deltakere som ikke var studenter og enkelte deltakere som oppga urealistiske eller ikke troverdige svar. Respondenter som ikke identifiserte seg som enten mann eller kvinne ble også tatt bort fra datasettet, både fordi denne studien ønsket å undersøke kun menn og kvinner og siden deres svar skilte seg ut fra gjennomsnittet og skapte avvik. Vi står dermed igjen med et utvalg bestående av 448 single NTNU- studenter. Av disse studentene var 87% heteroseksuelle ($N = 390$), 8% var biseksuelle ($N = 37$), 2% var homoseksuelle ($N = 9$), 2% definerte seg som annet ($N = 11$) og en deltaker oppga ikke legning. Deltakerne var mellom 18 og 40 år gamle, hvor gjennomsnittsalderen lå på 22 år ($M = 22.16$, $SD = 2.84$). Av disse var 65% kvinner ($N = 291$) og 35% var menn ($N = 156$). Deltakerne ble spurt om hvor mange varige, forpliktende forhold de har hatt. Her svarte 42% av deltakerne ($N = 189$) at de aldri hadde vært i forhold, 33% ($N = 146$) svarte ett, 17% svarte 2 ($N = 77$), 6% svarte 3 ($N = 28$) og under 10 deltakere hadde vært i 4 eller flere. Gjennomsnittlig hadde deltakerne hatt ett langvarig, forpliktende forhold ($M = 0.94$, $SD = 1.03$).

Måleinstrumenter

Sosioseksualitet

SOI brukes for å måle en persons tilbøyelighet og preferanser for uforpliktet seksuell aktivitet. I denne studien bruker vi “Sociosexual Orientation Revised”(SOI-R) som består av dimensjonene sosioseksuell lyst, atferd og holdninger. SOI-B (atferd), SOI-A (holdninger) og SOI-D (lyst) består alle av tre testledd hver. Et eksempel knyttet til sosioseksuell atferd er “Hvor mange forskjellige partnere har du hatt samleie med uten at du har hatt interesse for et langvarig, forpliktende forhold med personen?”, med svaralternativer på en 9-punkt likertskala hvor 1 tilsvarer 0 og 9 tilsvarer 20 eller flere. Ett av testleddene som hører til sosioseksuelle holdninger er “Jeg er komfortabel med tanken på å ha uforpliktende sex med forskjellige partnere”, med svaralternativer fra 1 til 9 hvor 1 er *veldig uenig* og 9 er *veldig enig*. Et eksempel knyttet til sosioseksuell lyst er “Hvor ofte opplever du seksuell opphisselse når du er i kontakt med noen du ikke har et forpliktende kjærlighetsforhold til?”, som har svaralternativer fra 1 (*aldri*) til 9 (*minst en gang om dagen*). En reliabilitetsanalyse viste høy reliabilitet på spørsmålene knyttet til SOI, variabler = 9, $\alpha = .87$.

Ekstroversjon

Femfaktormodellen (FFM) blir brukt for å måle personlighetstrekk, herunder ekstroversjon. I denne studien måles ekstroversjon med partnersøking, siden teori viser at ekstroversjon er et sentralt trekk når man søker partner. For å måle ekstroversjon i denne spørreundersøkelsen ble tre spørsmål brukt; “Jeg er en person som har en tendens til å være stillferdig”, “Jeg er en person som er dominerende, opptrer som en leder” og “Jeg er en person som er full av energi”. Disse har svaralternativer 1 til 5, hvor 1 tilsvarer *stemmer svært dårlig* og 5 tilsvarer *stemmer svært godt*. Ekstroversjon viser moderat reliabilitet, variabler = 3, $\alpha = .65$.

SEEK og WANT

Både SEEK og WANT er proxymål laget av veileder Marius Stavang, og brukes for å måle subjektiv opplevelse av hvor aktivt man søker og ønsker forhold. De inneholder to spørsmål hver, og svarene vil si noe om opplevd søking og ønsker, siden svarene på spørreskjemaet kommer fra selvrapportering. Målene brukes i for å undersøke hvorvidt opplevd søking og ønsker samsvarer med hvor mye av søkeatferdene de faktisk rapporterer å gjøre. SEEK består av to testledd, “1. SEEK. Hvor aktivt søker du følgende forhold: Kjæreste / forpliktende parforhold” og “2. SEEK. Hvor aktivt søker du følgende forhold: Uforpliktet seksuell relasjon og/eller uforpliktete seksuelle møter”. Begge har svaralternativer på en 6-punkt likertskala, hvor 1 tilsvarer *ønsker ikke* og 6 tilsvarer *ønsker svært mye*. WANT består av to testledd, “1. WANT. I hvilken grad ønsker du: Kjæreste / forpliktende parforhold” og “2. WANT. I hvilken grad ønsker du: Uforpliktet seksuell relasjon og/eller uforpliktete seksuelle møter”. Svaralternativene er fra 1 til 6, hvor 1 er *søker ikke* og 6 er *søker svært mye*.

Resultater

Gjennom en frekvensanalyse undersøker vi prevalensen til hver av de 70 handlingene som er knyttet til søking. Fire handlinger ble fjernet på grunn av for lav prevalens, hvor det ble satt et kriterie på at de skulle vært utført av minst 15% av respondentene. Dette var variablene “23. Søkt relasjon på jobben” (87% *aldri*), “24. Forsøkt å komme i kontakt med noen på café” (94% *aldri*), “32. Deltatt på singeltur (98% *aldri*) og “50. Gitt gave” (87% *aldri*). Den første faktoranalysen, en eksplorativ Principal Component Analysis (PCA) med varimax rotasjon, ble kjørt med egenverdi ≥ 1 som ekstraksjonskriterie. Siden det er mangel på kunnskap om fenomenet, har jeg ingen forhåndsantakelser om hvorvidt faktorene vil korrelere eller ikke. Det blir derfor brukt en ortogonal rotasjon, siden dette er en eksplorativ studie. Valgte pairwise deletion, slik at respondentene som ikke har besvart alle spørsmålene

fortsatt er med i analysen, men at de manglende svarene ikke medberegnes i analysen (Field, 2018, s. 252). Ved første eksplorerende faktoranalyse er Bartletts signifikant, $p < .05$, og KMO er .954, som er over det som Field beregner som utmerket KMO-verdi (2018, s. 798). Her ble det trukket ut 12 faktorer som hadde eigenverdi ≥ 1 . Siden såpass mange potensielle faktorer har eigenverdi over 1 og utvalget er over 200, er det hensiktsmessig å sjekke scree plot for en reliabel løsning for mange faktorer som burde beholdes (Field, 2018, s. 790). Scree plot viser at det kan være nok med 4 eller 5 faktorer, siden disse forklarer mest varians. I denne analysen er determinanten 18.23×10^{-23} som ifølge Field er langt under verdien 0.00001 som man ønsker den skal være over (2018, s. 799). Dette tyder på multikollinearitetsproblemer i analysen, altså at variabler har såpass høy korrelasjon med hverandre at de omtrent måler det samme. Dette sjekkes i korrelasjonsmatrisen, ved å undersøke i hvilken grad alle variablene korrelerer med hverandre. Er $r \geq .8$ tyder på at det vil være større risiko for multikollinearitet.

Videre ble det utført en ny faktoranalyse med krav om at SPSS skulle trekke ut 5 faktorer. Grenser av faktorladning slik at vi kun ser de som har faktorladning $\geq .5$. Faktorladninger mellom .3 og .5 er akseptable verdier i faktoranalyser, men avgrensingen gjør at kun de sterkeste faktorladningene blir vist. Etter avgrensingen faller 21 variabler bort på grunn av for lav faktorladning, og blir derfor ikke med videre. Disse inkluderer blant annet variablene “43. Vist deg frem”, “12. Vært på nachspiel”, “73. Blitt venn med person”, “78. Ikke hatt sex ved første møte” og “25. Forsøkt å interagere med person på gaten eller i det offentlige rom”. Kjørte enda en faktoranalyse med samme forutsetninger, altså krav om å trekke ut fem faktorer og kun de med faktorladning $\geq .5$. Tre variabler fjernes på grunn av kryssladninger. Dette er “35. Berørt den andre”, “75. Spurt person om nære tema (f.eks. familie, fremtid, drømmer)” og “70. Tatt initiativ til å gjøre en aktivitet sammen”.

Etter å ha fjernet variabler med lav faktorladning og kryssladninger, har vi fem “rene” faktorer hvor alle faktorene består av variabler med faktorladning på .5 eller mer, uten krysskorrelasjoner og multikollinearitet. Atferdene som grupperte seg i den første faktoren hadde til felles at de omhandler ulike flørteatferder. Faktor 1 kalles derfor “Flørting”, og består av 16 handlinger. Faktor 2 består av en gruppering av handlinger som omhandler hvordan man søker partner i sosiale settinger og gjennom sosiale relasjoner. Faktor 2 ble dermed kalt “Sosial søking”, og består av 13 handlinger. Atferder som grupperte seg i den tredje faktoren viser ulike former for korttidssøkende og seksuelt søkende atferd. Faktor 3 kalles derfor for “Korttidssøking”, og består av 6 handlinger. Variablene i faktor 4 viser ulike atferder knyttet til datingappbruk. Denne faktoren kalles “Datingappbruk”, og består av 4 handlinger. Den femte faktoren består av et kluster med variabler som har til felles at de omhandler ulike atferder knyttet til langsiktig og romantisk partnersøking. Faktor 5 får navnet kalles derfor “Langtidssøking”, og består av 4 handlinger.

Videre blir det kjørt en ny faktoranalyse på hver av faktorene for å se hvilke variabler som bør beholdes, hvor grensa settes på $r = .8$. Dersom korrelasjonene er høyere enn dette vil variablene måle omtrent det samme og det er derfor ikke nødvendig å beholde alle for å måle en faktor. "Flørting" har flere korrelasjoner over denne terskelen, og variabler som har for høy korrelasjon med andre (over .8) må derfor fjernes. Fem variabler ble fjernet, blant annet “39. Vist interesse for den andre” og “46. Møtt blikket til den andre”. “Korttidssøking” hadde én korrelasjon på over .8 mellom “60. Fortalte at du ønsket sex eller en seksuell relasjon”. og “59. Spurt om den andre ønsker å ha sex”. Variabel 60 har høyere prevalens, og 59 faller derfor bort. Faktoren “datingappbruk” hadde kun korrelasjoner på over .8, som tyder på at variablene innad i faktoren så og si måler det samme og ikke fanger opp ulike nyanser fra hverandre. Dermed forkastes "Datingappbruk"-faktoren. Faktor “Sosial søking” og

“Langtidssøking” hadde ingen korrelasjoner med $r \geq .8$, og dermed beholdes alle variablene i begge faktorene.

Faktorene hadde fortsatt for mange variabler enn ønskelig, og frekvensen ble igjen undersøkt for å se hvilke handlinger som er mest representative for folks søkehandlinger i hver av faktorene. Handlinger med høyest frekvens av svar på *aldri* ble fjernet. Fjerner blant annet variablene “37. Satt deg ved siden av den andre”, “30. Fått venn til å introdusere deg” og “66. Spurt om noens kontaktinformasjon”. Etter dette består faktor “korttidssøking”, “sosial søking” og flørting” av 5 variabler hver og “langtidssøking” består av 4. Etter å ha fjernet variabler med lavest prevalens, med faktorladning under .5 og med kryssladninger, får vi en determinant på 1.47×10^{-5} (0.0000147) som er over grensa til Field (2018, s. 799). Dette tyder på at vi har fjernet multikollinearitetsproblemene. Ved å se på hvor mye varians faktorene forklarer, ser vi at de fire faktorer forklarer 67% av total varians.

Reliabilitet

Reliabiliteten til de fire faktorene ble målt ved hjelp av Cronbach’s Alpha for å se indre konsistens i hver av faktorene, hvor over $\alpha \geq 0.7$ er akseptable verdier og over 0.8 indikerer høy reliabilitet (Field, 2018, s. 823). Faktoren “flørting” viste høy reliabilitet, items = 5, $\alpha = .88$. Faktoren “Sosial søking” viste høy reliabilitet, items = 5, $\alpha = .84$. Faktoren “Korttidssøking” viste høy reliabilitet, items = 5, $\alpha = .88$. Faktoren langtidssøking viste relativt høy reliabilitet, items = 4, $\alpha = .77$. Ingen av verdiene økte dersom variabler fra faktorene ble fjernet.

Tabell 1*Oppsummering av eksplorativ faktoranalyse (PCA) for datasett om søking (N = 448)*

Variabel	Faktor 1	Faktor 2	Faktor 3	Faktor 4	Kommunalitet
60. Fortalte at du ønsket sex eller en seksuell relasjon	.78	.12	.14	.26	.70
58. Blitt med den andre hjem	.75	.14	.19	.10	.63
80. Fortalt at du er seksuelt interessert.	.73	.13	.13	.37	.71
57. Invitert den andre med hjem	.71	.15	.27	.17	.63
40. Vist seksuell interesse for den andre	.71	.19	.40	.22	.75
14. Deltatt på arrangementer	.00	.83	.14	.15	.72
13. Vært sosial	.14	.75	.21	.20	.67
11. Vært på fest	.36	.75	.19	-.08	.73
33. Aktivt forsøkt å møte nye mennesker	-.00	.67	.27	.20	.56
10. Vært på byen	.38	.67	.13	-.21	.66
47. Smilt til den andre	.17	.29	.81	.16	.80
44. Hatt blikkontakt	.24	.27	.76	.09	.72
42. Stilt den andre spørsmål	.31	.16	.74	.24	.75
34. Flørtet med den andre	.47	.36	.53	.23	.68
65. Kledd deg attraktivt	.22	.46	.51	.09	.53
61. Fortalte at du ønsker deg kjæreste	.10	.10	-.03	.79	.65
79. Fortalt at du er romantisk interessert	.32	.04	.20	.72	.66
41. Vist interesse for den andre som kjæreste	.29	.08	.38	.64	.64
62. Invitert den andre på date	.31	.10	.34	.54	.52
Eigenverdi	8.01	2.24	1.27	1.08	
% av varians	43	12	7	6	
total varians		55	62	68	
α	.88	.84	.88	.77	

Notat. Faktorladninger over 0.5 er i fet skrift. Ekstraheringsmetode: Principal components analysis (PCA); rotasjonsmetode: varimax med kaiser normalisering

Tabell 2

Endelig faktorløsning for søking

Faktor 1 [Korttidssøking]	Faktor 2 [Sosial søking]	Faktor 3 [Flørting]	Faktor 4 [Langtidssøking]
60. Fortalte at du ønsket sex eller en seksuell relasjon	14. Deltatt på arrangementer	47. Smilt til den andre	79. Fortalt at du er romantisk interessert
58. Blitt med den andre hjem	33. Aktivt forsøkt å møte nye mennesker	44. Hatt blikkontakt	61. Fortalte at du ønsker deg kjæreste
80. Fortalt at du er seksuelt interessert.	11. Vært på fest	42. Stilt den andre spørsmål	41. Vist interesse for den andre som kjæreste
57. Invitert den andre med hjem	10. Vært på byen	34. Flørtet med den andre	62. Invitert den andre på date
40. Vist seksuell interesse for den andre	13. Vært sosial	65. Kledd deg attraktivt	

Validering

For å undersøke validiteten til faktorene, ble det utført korrelasjonsanalyser med de validerende målene *Ekstroversjon*, *SOI* og proxymålene *SEEK* og *WANT*.

Ekstroversjon

Ekstroversjon hadde en positiv signifikant korrelasjon med “Søking totalt”, $r = .27, p < .001$. Ekstroversjon har også signifikante og positive korrelasjoner med alle subfaktorene for søking som forventet. Den største korrelasjonen er mellom ekstroversjon og faktoren flørting, $r = .26, p < .001$, etterfulgt av sosial søking, $r = .25, p < .001$, og korttidssøking, $r = .20, p < .001$. Den minste korrelasjonen er mellom ekstroversjon og langtidssøking, $r = .14, p = .002$.

SOI

Som nevnt i tidligere vil det være en plausibel antakelse at SOI vil ha høyest korrelasjon med korttidssøking, i og med at SOI måler en persons holdninger og atferd knyttet til kortvarige seksuelle relasjoner. Vi ser at dette stemmer overens med resultatene, ved at SOI har høyest korrelasjon med korttidssøking, $r = .52, p < .001$, etterfulgt av faktoren flørting og sosial søking, $r = .41, p < .001$, og lavest korrelasjon med langtidssøking, $r = .13, p = .007$. SOI gjennomsnitt har en positiv signifikant korrelasjon med “Søking totalt”, $r = .47, p < .001$. Korrelasjoner mellom underdimensjonene av SOI-R med de nye faktorene blir også undersøkt, og finner gjennom dette at korttidssøking har sterkest korrelasjon til både atferd og holdninger, mens flørting hadde den sterkeste sammenhengen med lyst. Disse korrelasjonene er moderate, men samtlige av faktorene viste også lave signifikante korrelasjoner med underdimensjonene.

WANT

Det forventes at korttidssøking vil korrelerer sterkt med ønsket om uforpliktende seksuelle relasjoner, og at langtidssøking korrelerer sterkest med ønsket om forpliktende parforhold. Dette støttes av resultatene for korrelasjoner mellom faktorene og det egne målet WANT som måler hvor mye deltakerne ønsker forpliktende og uforpliktende forhold. “1. WANT. I hvilken grad ønsker du: Kjæreste / forpliktende parforhold” har en positiv signifikant korrelasjon med langtidssøking, $r = .24, p < .001$, og en lav signifikant korrelasjon med faktoren sosial søking, $r = .09, p = .048$. Den hadde ingen signifikant korrelasjon med korttidssøking eller flørting. “2. WANT. I hvilken grad ønsker du: Uforpliktet seksuell relasjon og/eller uforpliktende seksuelle møter” har størst positiv signifikant korrelasjon med korttidssøking, $r = .34$, etterfulgt av sosial søking, $r = .31$, og flørting, $r = .26$. Alle korrelasjonene er signifikante for $p < .001$. Variabelen hadde ingen signifikant korrelasjon med langtidssøking. “WANT Gjennomsnitt” har størst korrelasjon med sosial søking, $r = .33$,

etterfulgt av flørting, $r = .28$, korttidssøking, $r = .24$, og langtidssøking, $r = .21$. Alle korrelasjonene er signifikante for $p < .001$. “WANT gjennomsnitt” og “Søking totalt” har en positiv signifikant korrelasjon, $r = .33$, $p < .001$.

SEEK

Variablene 1. SEEK kjæreste og 2. SEEK uforpliktende seksuell relasjon vil måle selvrapportert mengde aktiv søking av langtids- og korttidspartnere. Her forventes det at atferdene til de som søker parforhold vil korrelere mer med SEEK kjæreste, og de som søker uforpliktende seksuelle møter vil korrelere mest med SEEK uforpliktende. Dette samsvarer med resultatene fra korrelasjonsanalyse mellom faktorene og variablene for SEEK. “1. SEEK. Hvor aktivt søker du følgende forhold: Kjæreste / forpliktende parforhold” har sterkest korrelasjon med langtidssøking, $r = .37$, etterfulgt av faktor sosial søking, $r = .26$, og flørting, $r = .22$. Disse korrelasjonene er signifikante for $p < .001$. “1. SEEK. Hvor aktivt søker du følgende forhold: Kjæreste / forpliktende parforhold” har en lav signifikant korrelasjon med korttidssøking, $r = .10$, $p = .046$. “2. SEEK. Hvor aktivt søker du følgende forhold: Uforpliktet seksuell relasjon og/eller uforpliktete seksuelle møter” har som forventet høyest korrelasjon med korttidssøking, $r = .50$, etterfulgt av sosial søking, $r = .45$, flørting, $r = .41$, og langtidssøking, $r = .19$. Alle korrelasjonene er signifikante for $p < .001$. “SEEK gjennomsnitt” har størst korrelasjon med sosial søking, $r = .48$, etterfulgt av flørting, $r = .41$, korttidssøking, $r = .40$, og langtidssøking, $r = .36$. Alle korrelasjonene er signifikante for $p < .001$. “SEEK gjennomsnitt” og “Søking totalt” har en positiv signifikant korrelasjon, $r = .51$, $p < .001$.

Tabell 3*Deskriptiv statistikk og korrelasjonsmatrise for de nye faktorene og variablene for WANT, SEEK, SOI og Ekstroversjon*

Variabel	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1. Korttidssøking	—															
2. Sosial søking	.45**	—														
3. Flørtning	.65**	.63**	—													
4. Langtidssøking	.61**	.32**	.56**	—												
5. Søking totalt	.84**	.76**	.90**	.73**	—											
6. 1. WANT. I hvilken grad ønsker du: Kjæreste / forpliktende parforhold	-.06	.09*	.09	.24*	.10*	—										
7. 2. WANT. I hvilken grad ønsker du: Uforpliktet seksuell relasjon og/eller uforpliktete seksuelle møter	.34**	.31**	.26**	.04	.31**	-.19**	—									
8. WANT. Gjennomsnitt av want commitment og uncommitment	.24**	.33**	.28**	.21**	.33**	.56**	.71**	—								
9. 1. SEEK. Hvor aktivt søker du følgende forhold: Kjæreste / forpliktende parforhold	.10*	.26**	.22**	.37**	.28**	.60**	-.08	.36**	—							
10. 2. SEEK. Hvor aktivt søker du følgende forhold: Uforpliktet seksuell relasjon og/eller uforpliktete seksuelle møter	.50**	.45**	.41**	.19**	.49**	-.11*	.69**	.51**	.16**	—						
11. SEEK. Gjennomsnitt av seek commitment og uncommitment	.40**	.47**	.41**	.36**	.51**	.30**	.42**	.57**	.74**	.79**	—					
12. SOI totalt	.52**	.41**	.41**	.13**	.47**	-.19**	.67*	.43**	-.09	.64**	.38**	—				
13. SOI-A	.40**	.24**	.23**	.02	.29**	-.28**	.68**	.38**	-.18**	.58**	.28**	.84**	—			
14. SOI-B	.47**	.35**	.34**	.14**	.412**	-.16**	.42**	.25**	-.09	.49**	.28**	.80**	.52**	—		
15. SOI-D	.34**	.39**	.40**	.15**	.41**	.01	.47**	.40**	.08	.44**	.35**	.73**	.44**	.35**	—	
16.. Ekstroversjon	.20**	.25**	.26**	.14**	.27**	.01	.06	.06	.06	.12**	.12*	.18**	.07	.20**	.15**	—
N	448	448	448	448	448	447	447	448	448	447	448	443	443	443	443	445
M	0.65	1.22	1.54	0.37	0.95	3.74	2.74	3.24	1.96	1.90	1.22	4.82	6.16	3.77	4.55	3.17
SD	0.65	0.67	0.77	0.50	0.53	1.56	1.84	1.09	1.53	1.67	1.93	1.71	2.28	2.24	1.99	0.79

Notat: **. Korrelasjonen er signifikant for $p < 0.01$. *. Korrelasjonen er signifikant for $p < 0.05$

Diskusjon

Faktoranalysen identifiserte 4 faktorer med høy reliabilitet: “flørting”, “korttidssøking”, “langtidssøking” og “sosial søking”. Validiteten ble testet gjennom korrelasjonsanalyser. Resultatene viste at ekstroversjon korrelerer signifikant med alle subfaktorene for søking, høyest med faktoren “flørting”. SOI viser høyest korrelasjon med “korttidssøking”, og en høy signifikant korrelasjon med søking generelt. Underkategoriene av SOI viser at “korttidssøking” har høyest korrelasjon med holdninger og lyst, og “flørting” har høyest korrelasjon med lyst. 1. WANT (kjæreste) har høyest korrelasjon med “langtidssøking”, og 2. WANT (uforpliktende) viser høyest korrelasjon med “korttidssøking”. WANT gjennomsnitt har en positiv signifikant korrelasjon med søking generelt. 1. SEEK (kjæreste) viser høyest korrelasjon med “langtidssøking”, og 2. SEEK (uforpliktende) viser høyest korrelasjon med “korttidssøking”. SEEK gjennomsnitt har høyest korrelasjon med “sosial søking”, og en positiv signifikant korrelasjon med søking generelt.

Flørting

Flørting kommer frem som en egen faktor under søking, og viser størst signifikant korrelasjon til det validerende målet ekstroversjon. Dette er i tråd med tidligere teori om ekstroverte, siden dette personlighetstrekket kommer med ulike sosiale egenskaper som kan gjøre det enklere å ta kontakt med mennesker og sende og tolke flørtende signaler. Både Apostolou og Albert og kolleger (2021) understreker viktigheten av flørting og innsats i partnersøking. Apostolou (2015) forklarer at fortidens partnersøking la begrensninger på utviklingen av menneskers evne til å finne og opprettholde nære relasjoner, og forklarer at mangel på innsats og flørting i søkeprosessen gjør at man heller ikke finner partnere og gjør at man forblir singel. Flørting er altså en viktigere egenskap for å skaffe partner nå enn det var tidligere i historien til partnersøking, og det vil være store forskjeller i hvor mye man flørter og hvor flink man er til å sende og motta flørtende signaler. I tråd med teorien, viser det seg at

flørtende atferder er prevalente søkeatferder i prosessen for å finne partnere. Dette kan komme av at flørting gjerne blir brukt som en strategi for å skape relasjoner med andre gjennom å blant annet vise egen og teste andres interesse, samt sjekke om det er kjemi for og skape tiltrekning. Forskning viser dessuten at flørting og innsats har mye å si for om man finner partner eller ikke, som kan tyde på at flørting i søkeprosessen er en utbredt og effektiv måte å skape relasjoner med andre på. Denne studien har fokusert på hvor ofte respondentene utfører ulike flørteatferder, så vi får ikke oversikt over hvor suksessfulle respondentene er når de utfører flørteatferdene. Vi kan derfor ikke si noe om hvor flinke de er til å flørte eller hvor effektive flørteatferdene er.

Datingappbruk

En vesentlig andel single bruker i dag datingapper for å søke etter langvarige og kortvarige relasjoner, samt for å få oppmerksomhet, bekreftelse og spenning. Mange bruker datingapper som et middel for i hovedsak prate med andre mennesker, men også å møte nye folk som man ellers ikke ville møtt til daglig, både for korte og langvarige relasjoner. Smith (2023) rapporterer at omtrent 80% av brukerne av appen Tinder bruker den for å finne langvarige forhold, men brukes også for tilfeldig sex, kommunikasjon, bekreftelse og spenning (Sumter, Vandenbosch & Ligtenberg, 2016). Datasettet viser at handlingene knyttet til datingappbruk har blitt gjort av mellom 45 og 54% av respondentene de siste 30 dagene. I utgangspunktet viste faktoranalysen i vår studie at datingappbruk er en egen faktor i måleinstrumentet for romantisk og seksuell søking, men på grunn av høye korrelasjoner mellom variablene innad i faktoren ble denne forkastet. Dette tyder på at spørsmålene brukt i spørreskjemaet ikke i tilstrekkelig grad måler nyansene av datingappbruk, selv om teorien viser at det er viktig i partnersøking for mange.

Sosial søking

Flere rapporterer å ha dratt på arrangementer, møtt nye mennesker på byen og fester i løpet av de siste 30 dagene som en del av partnersøking. Så mye som 81% har vært på byen og 79% har vært på fest med mål om å søke etter partnere. Denne faktoren har signifikante korrelasjoner med alle de validerende målene, som tyder på et godt og valid mål for et viktig aspekt i partnersøking. Sosial søking har positive signifikante korrelasjoner med SEEK og WANT både for langvarige og kortvarige relasjoner, som er i tråd med teori om tilknytningsbehovet mennesker har for siden de som ønsker å skape relasjoner gjerne oppsøker situasjoner hvor man kan møte andre mennesker. Sosial søking har størst signifikant korrelasjon med SOI og SEEK uforpliktende forhold, som kan tyde på at man gjerne oppsøker slike situasjoner for å finne likesinnede mennesker som også ønsker korte seksuelle relasjoner. Ekstrovertsjon viser også en klar lineær sammenheng med mengde sex og høyere frekvens av seksuelle møter (Whyte et al., 2019), som kan tyde på at de som oppsøker sosiale situasjoner søker aktivt etter seksualpartnere.

Langtidssøking

Langtidssøking viser signifikante korrelasjoner med SEEK og WANT knyttet til langtidspartnere, og hadde ingen korrelasjon med WANT for kortvarige forhold. Dette samsvarer med teori om sosioseksuell orientering, at de med restriktiv sosioseksuell orientering ønsker og trenger nærhet og forpliktelse før de har seksuell kontakt med en partner. Langtidssøking hadde likevel en lav men signifikant korrelasjon med å søke korte uforpliktende seksuelle relasjoner, som kan tyde på at man fortsatt deltar i kortvarige relasjoner selv om man i hovedsak ønsker forpliktende og langvarige forhold. Det kan komme av situasjonen man er i, som Thomas og Stewart-Williams (2018) forklarer. Situasjonelle faktorer kan legge til rette for at mennesker som egentlig har et sterkt ønske om langvarige forhold, også kan være åpne for kortvarige seksuelle relasjoner i enkelte situasjoner.

Korrelasjonene mellom faktoren “langtidssøking” og de validerende målene er lave til moderate, som er lavere enn forventet. Det kan være flere årsaker til dette, blant annet at svaralternativene ikke passet til spørsmålene som assosieres med langtidssøking. Handlinger som “79. Fortalt at du er romantisk interessert” og “61. Fortalt at du ønsker deg kjæreste”, er ikke nødvendigvis noe man gjør flere ganger i løpet av 30 dager. Dette kan føre til en floor-effekt for langtidssøking, som gjør at korrelasjonene med validerende mål blir lavere enn ønsket.

Korttidssøking

Både menn og kvinner deltar i kortvarige seksuelle relasjoner, til tross for at det evolusjonært sett har vært større konsekvenser for kvinner (Buss & Schmitt, 1993). Partnervalg handler ikke kun om å finne en langvarig partner å reproducere med, men også for kortvarige relasjoner med sex og nytelse som mål (Hobbs, Owen, og Gerber, 2017). Dette har tilgang til bedre prevensjon gjort mulig, ved at seksuelle møter ikke ender med avkom. Som forventet er det høyest korrelasjon mellom faktoren korttidssøking og SEEK og WANT uforpliktende seksuelle relasjoner, men også en lav men signifikant korrelasjon mellom korttidssøking og WANT langvarige og forpliktende forhold. Dette kan komme av teorien til Thomas og Stewart-Williams (2018) som viste at man har behov for ulike typer forhold basert på hvilken situasjon man befinner seg i. SOI total, altså det sammensatte målet for atferd, holdninger og lyst, har en høy signifikant korrelasjon med frekvens av korttidssøkende atferd, som er i tråd med teori om at SOI måler seksuell tilbøyelighet. Dette samsvarer med teori om urestriktiv sosioseksuell orientering, siden mennesker med denne typen sosioseksualitet er mer åpne for sex uten tilknytning og nærhet, og har oftere flere ulike seksualpartnere. For å oppnå flere seksualpartnere, vil det være rimelig å anta at man oftere søker og utfører flere søkeatferder. Ekstroverte er oftere i situasjoner hvor de kan søke kortvarige og langvarige relasjoner, og oppnår dermed oftere suksess. Dette bekrefter valideringen av korttidssøking,

ved hyppigheten av korttidssøkende atferder har en signifikant korrelasjon med det validerende målet ekstroversjon.

Styrker og begrensninger

Dette er den første studien som undersøker romantisk og seksuell søking på en induktiv måte, som tidligere har blitt etterspurt av blant annet Albert og kolleger (2021) siden mye tidligere forskning har hatt deduktive tilnærminger. Albert og kolleger mente at fremtidige studier burde bruke ACT-nominasjon i tillegg til den deduktive og teoridrevne tilnærmingen som de brukte i sin studie. Fjorårets bachelorstudenter kom frem til ulike handlinger knyttet til søking, aksept og avvisning gjennom ACT-nominasjon. I og med at målgruppen var studenter, er det passende at studenter gjennomførte denne ACT-nominasjonen. Siden både de som genererte spørsmålene og de som deltok i studien var studenter, gjør dette at flere av søkeatferdene blant studenter kommer frem i nominasjonen enn om bare personer som er eldre hadde gjort det. Dette kan også medføre problemer med generaliserbarheten til studien, siden andre handlinger hadde blitt generert dersom andre grupper genererte dem. Den induktive ACT-nominasjonen egner seg godt på studier som dette, siden det gir muligheten for å finne flere ulike aspekter ved fenomenet som ikke nødvendigvis hadde kommet frem i deduktive tilnærminger (Buss, 2021). Dersom man ønsker at måleinstrumentet skal være generaliserbart, vil det være fordelaktig for fremtidig forskning at både generering og respondenter er mer variert. Det vil derfor være interessant å undersøke hvorvidt faktorløsningen i denne studien viser lignende resultater på et større og mer variert utvalg, og ut fra dette funnet ut hvilke søkeatferder som er prevalente for andre populasjoner.

I denne studien har vi tilstrekkelig antall observerte tilfeller for å kjøre faktoranalyse, siden man gjerne vil ha over 300 observerte tilfeller for at løsningen er generaliserbar og pålitelig. Analysen viser oss at de nye faktorene samsvarer med tidligere teori, som støtter opp

under konstruktvaliditeten til måleinstrumentet for søking. Reliabilitetsanalysen gjort på de nye faktorene viser at de har høy indre konsistens, som viser oss at spørsmålene innad i faktorene måler det vi ønsker å måle gjennom faktoren på en konsistent måte. Videre demonstrerte korrelasjonsanalysene at instrumentet viser flere nivåer av validitet, ved at faktorene har signifikante korrelasjoner med allerede eksisterende vitenskapelig verifiserte måleinstrumenter som *SOI* og *Ekstroversjon*, og proxymålene *SEEK* og *WANT*.

Det er flere årsaker til at enkelte av korrelasjonene mellom faktorene og de validerende målene ikke er så høye, siden de siste 30 dagene er altså ikke representative for alle deltakernes faktiske søkeatferd. Feilvarians kan komme av flere grunner, men i dette tilfellet kan det blant annet komme av det begrensede tidsrommet som undersøkes i spørreundersøkelsen. En begrensning er at *SEEK* og *WANT* er generelle mål, som ikke måles ut fra den siste måneden i motsetning til søkeatferdene. Siden spørsmålene spør om hyppighet av søkeatferder i løpet av de siste 30 dagene, og mange av deltakerne var hjemme over juleferien, kan dette ha gjort en forskjell i hvorvidt og hvor ofte deltakerne søkte partner. Dette kan altså gjøre at respondentene generelt utfører ulike søkeatferder ofte, men at de siste 30 dagene ikke nøyaktig fremstiller faktisk søkeatferd. Teorien forklarer også at mennesker veksler mellom korttids- og langtidssøking ut fra livssituasjon, og det er forventet at korrelasjonene ikke skulle være så høye.

Denne studien, i likhet med Albert og kolleger (2021) sin studie, baserer seg på data som ble samlet gjennom selvrapporing. Dette kan føre til feil som kan komme av hukommelse og bias i selvrepresentasjon, samt misforståelser av spørsmålene i spørreskjemaet. Svaralternativene er satt på en 5-punkt likertskala, som viser svakheter i å måle enkelte av handlingene i spørreskjemaet. Dette kommer av at disse handlingene ikke er naturlig å gjøre daglig eller flere ganger daglig i løpet av en måned, som fører til skjevhet (Eng.: skewness) i normalfordelingen. Generelt viser handlingene i datasettet en positiv

skjevhet, hvor halen er lengre på høyre side av gjennomsnittet. Skjevheten kommer av at man ikke får rapportert omfanget av atferdene i lengre tidsrom. I tillegg til dette er det ikke alle som legger merke til hvor mye de søker eller vil rapportere hvor mye og hvordan de søker, siden det ikke nødvendigvis skjer bevisst samtidig som at det kan være et sårt og pinlig tema. Det kan også tenkes at det er vanlig å ikke vite hva slags relasjon man søker, som vil gjøre at man utfører søkeatferder for både kortvarige og langvarige relasjoner samtidig.

Flere av spørsmålene som ble fjernet i prosessen mot den endelige faktorløsningen var for spesifikke eller for brede til at det ga noe utslag i spesifikke faktorer. En effekt som kan komme av for spesifikke spørsmål er en såkalt floor-effekt, som gjør at man ikke får opp individuell variasjon. Folk kan altså gjøre enkelte søkehandlinger, men dette blir ikke fanget opp siden utformingen av skalaen er ikke nyansert nok. På den andre siden vil for brede spørsmål føre til en ceiling-effekt, som også gjør at man ikke får målt individuelle forskjeller siden det er en vanlig handling å utføre. I begge tilfellene vil resultatene ikke måle det vi ønsker, og mister derfor verdi. Det vil derfor være fordelaktig at svarene på spørsmålene følger en normalkurve, slik at man unngår slike ceiling- og floor-effekter.

Videre forskning

Videre forskning på dette området anbefales å bruke induktive metoder i kombinasjon med deduktive metoder, og det burde være enda større og mer variert utvalg dersom man ønsker at måleinstrumentet skal være generaliserbart for andre grupper enn kun studenter. Romantisk og seksuell søking er et komplekst tema, og det vil være vanskelig å undersøke fenomenet gjennom selvrapportering på en 5-punkts likertskala. Det vil derfor være viktig å tilpasse svaralternativene til spørsmålet, og det vil også kunne være nyttig å bruke kvalitative metoder som intervjuer slik at man både kan gå i bredden og dybden. Ønskene og motivene for å utføre søkehandlingene i spørreskjemaet ble ikke målt i denne studien, og kan være interessant å se nærmere på videre.

Konklusjon

Denne studien er den første som har forsøkt å generere et måleinstrument for hvor mye og hvordan man søker partnere. En PCA identifiserte fire faktorer: “Langtidssøking”, “Korttidssøking”, “Sosial søking”, “Flørting”. Disse faktorene forklarte til sammen 67% av variasjonen i datasettet. En Cronbach’s Alpha reliabilitetstest viste at alle faktorene har høy indre konsistens. Faktorene, og de viser forventede korrelasjoner med de eksterne målene *SOI* og *Ekstroversjon*, samt *SEEK* og *WANT*. Ekstroversjon korrelerte positivt med alle faktorene, og *SOI* korrelerte sterkest med “Korttidssøking”. Ønsket om forpliktende og uforpliktende forhold, hadde signifikant korrelasjon med gjennomsnitt for alle søkeatferdene, som viser oss at de som ønsker partner gjerne utfører søkehandlinger for å finne partnere. Studien har identifisert ulike typer søkeatferder og hyppigheten av disse, og viser at disse faktorene har høy indre konsistens og er troverdige basert på tidligere teori. Resultatene bidrar til en dypere forståelse av søkeatferder blant single, og er nyttig for videre forskning innenfor feltet. Videre forskning burde trekke inn datingappatferder, siden både teori og resultatene fra denne studien viser at datingapper brukes for å søke langvarige og kortvarige relasjoner, samt oppmerksomhet og kommunikasjon med andre mennesker.

Litteraturliste

Albert, G., Richardson, G. B., Arnocky, S., Senveli, Z., & Hodges-Simeon, C. R. (2021).

The Development and Psychometric Evaluation of a New Mating Effort

Questionnaire. *Archives of Sexual Behavior*, 50(2), 511–530.

<https://doi.org/10.1007/s10508-020-01799-4>

Apostolou, M. (2021). Involuntary singlehood and its causes: The effects of flirting

capacity, mating effort, choosiness and capacity to perceive signals of interest.

Personality and Individual Differences, 176, 110782.

<https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110782>

Apostolou, M. (2015). Past, Present, and Why People Struggle to Establish and Maintain

Intimate Relationships. *Evolutionary Behavioral Sciences*, 9(4), 257–269.

<https://doi.org/10.1037/ebs0000052>

Apostolou, M., Papadopoulou, I., & Georgiadou, P. (2019). Are People Single by Choice?

Involuntary Singlehood in an Evolutionary Perspective. *Evolutionary Psychological*

Science, 5(1), 98–103. <https://doi.org/10.1007/s40806-018-0169-1>

Apostolou, M., & Tsangari, S. (2022). Why people are single: The big five as predictors of

involuntary singlehood. *Personality and Individual Differences*, 186, 111375.

<https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.111375>

Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The Need to Belong. *Psychological Bulletin*,

117(3), 497–529. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.117.3.497>

Buss, D. M. (2021, 1. januar). Act Nomination Method. I *Encyclopedia of evolutionary*

psychological science, 49-51. https://doi.org/10.1007/978-3-319-19650-3_1862

Buss, D. M., & Schmitt, D. P. (1993). Sexual Strategies Theory: An evolutionary perspective

on human mating. *Psychological Review*, 100(2), 204–232.

<https://doi.org/10.1037/0033-295X.100.2.204>

- Field, A. (2018). *Discovering statistics using IBM SPSS Statistics* (5th edition.). SAGE.
- Gilovich, T., Keltner, D., Chen, S., & Nisbett, R. E. (2019). *Social psychology* (Fifth Edition.; International student edition., pp. 311-357). W.W. Norton & Company.
- Hobbs, M., Owen, S., & Gerber, L. (2017). Liquid love?: Dating apps, sex, relationships and the digital transformation of intimacy. *Journal of Sociology* (Melbourne, Vic.), 53(2), 271–284. <https://doi.org/10.1177/1440783316662718>
- Kristiansen, M. (2015, 17. juli). Over en halv million nordmenn bruker sjekkeapper: Her ekspertenes dom. *NRK*. https://www.nrk.no/kultur/over-en-halv-million-nordmenn-bruker-sjekkeapper_-her-ekspertenes-dom-1.12444057
- Penke, L., & Asendorpf, J. B. (2008). Beyond Global Sociosexual Orientations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95(5), 1113–1135. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.95.5.1113>
- Simpson, J. A. (1990). Influence of Attachment Styles on Romantic Relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(5), 971–980. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.59.5.971>
- Simpson, J. A., & Gangestad, S. W. (1991). Individual Differences in Sociosexuality. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60(6), 870–883. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.60.6.870>
- Smith, C. (2023, 10. mars). *Tinder statistics and user counts* (2023). DMR. <https://expandedramblings.com/index.php/tinder-statistics/>
- Spector, I. P., Carey, M. P., & Steinberg, L. (1996). The sexual desire inventory: Development, factor structure, and evidence of reliability. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 22(3), 175–190. <https://doi.org/10.1080/00926239608414655>

- Sumter, S. R., Vandenbosch, L., & Ligtenberg, L. (2017). Love me Tinder: Untangling emerging adults' motivations for using the dating application Tinder. *Telematics and Informatics.*, 34(1), 67–78. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2016.04.009>
- Thomas, A. G., & Stewart-Williams, S. (2018). Mating strategy flexibility in the laboratory: Preferences for long- and short-term mating change in response to evolutionarily relevant variables. *Evolution and Human Behavior.*, 39(1), 82–93. <https://doi.org/10.1016/j.evolhumbehav.2017.10.004>
- Whyte, S., Brooks, R. C., Chan, H. F., & Torgler, B. (2019). Do certain personality traits provide a mating market competitive advantage? Sex, offspring & the big 5. *Personality and Individual Differences*, 139, 158–169. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.11.019>

